

## **A l'atenció del Molt Honorable President Salvador Illa**

### **Palau de la Generalitat de Catalunya**

Som la família de Guillem Agulló i Salvador, assassinat per l'extrema dreta l'abril de 1993. I com sol passar en les pitjors versions disponibles, ens hem assabentat de tot per la premsa. Aquest mateix matí. Fa només una estona. Casualment, però, l'endemà de trametre un escrit a la Presidència de la Generalitat demanant aclariments sobre perquè, enguany, no s'havia concedit encara el Premi Guillem Agulló i ni tan sols, fora dels terminis previstos, s'havia convocat al jurat per deliberar sobre quina entitat en podia resultar nominada. Sense ser informats ni consultats, ni abans ni durant ni després, del canvi de format i de la decisió de renunciar a atorgar-lo enguany. Siguem clars. No teniu cap legitimitat per declarar desert el Premi Guillem Agulló 2025, que des de 2016 s'ha concedit ininterrompudament a tantes entitats compromeses fins al moll de l'ós en la defensa de la dignitat humana i en la lluita contra el racisme i la xenòfobia. Sorprenentment, tampoc us empara cap legalitat a la que sempre feu tanta referència: el decret 98/2024 continua vigent i allà es diu que cada any es concedirà el premi, preferentment cap al mes d'abril. L'incompliment és manifest. Hi renunciueu enguany unilateralment –vosaltres sabreu perquè. Hi renunciueu sense haver-nos-en dit res de res. Això, resumidament, en tot el relatiu a les formes.

El fons és encara molt pitjor. L'any passat, adoloridament, vam comprovar que significa la bruta i brutal irrupció de les extremes dretes a les institucions. Sota la pressió de Vox i la vergonyosa complicitat del PP, les Corts Valencianes van eliminar el Premi Guillem Agulló que el Parlament del País Valencià va aprovar per unanimitat l'any 2016. La Generalitat de Catalunya, aleshores presidida per Pere Aragonès i prèvia consulta i proposta a la família, va decidir assumir-lo solidàriament fins que algun dia pogués tornar a les Corts Valencianes. I els hi estarem sempre agraïts: una institució democràtica responia sense embuts a una infàmia institucional perpetrada per l'extrema dreta. És l'única forma eficaç de combatre l'odi –no n'hi cap altra, cada dia, contra cada escomesa i sense deixar-ne passar ni una sola. Si aquella decisió de l'any passat reparava i avançava, la d'avui avergonyeix i retrocedeix. Fa només una estona que ens hem assabentat, sense conèixer cap raó ni argument, que enguany no hi haurà concessió del premi. Enguany que voleu commemorar el 50è aniversari de la mort del dictador i alertar del perill sempre vigent del feixisme, l'autoritarisme i la desdemocratització global. Però n'hi ha més encara: llegim que ja s'ha dissenyat premeditadament la seva dissolució, minimització i arraconament per a futures edicions. La seua evident desnaturalització. Sense cap consulta prèvia tampoc.

Probablement desconeixeu que durant nou anys el guardó ha reconegut molt diverses trajectòries, moviments i institucions: de la tasca d'un operador jurídic com la fiscalia contra els delictes d'odi fins al suport a les persones refugiades del CEAR, des de l'entrenador de futbol Guus Hiddink, que va aturar un partit per obligar a retirar una esvàstica de les grades, al professor Miquel Alvarez, agredit a l'escola per la seva orientació sexual. I i fins a l'activisme contra la islamofòbia, aquesta nova i vella forma de discriminació, d'Amparo Sánchez Rossell. L'any passat el premi va recaure en la Xarxa d'Estructures Populars de Manresa, en reconeixement a la tasca del moviment pel dret a l'habitatge, que ha esdevingut un dels dics de contenció més sòlids i solidaris contra qualsevol forma de racisme arreu del país. És a dir que el premi no aborda només els dolors i les absències del passat, sinó que impulsa i amplia les lluites urgents del present sota un Estat on les polítiques públiques de memòria han estat tan fràgils, precàries i tardanes. Quin sentiment té, doncs, suprimir-lo enguany enmig dels temps tèrbols que corren? L'evidència diu que si l'any passat era PP i Vox qui el prohibia, enguany sou vosaltres qui el suprimiu.

Altrament, però, venim de lluny. Ens van furar el fill. Però no portem 30 anys batallant contra la llei del silenci, en la lluita permanent de la memòria contra l'oblit, per a ser tractats així. Ja vam haver d'aguantar, enmig de la solitud dels anys 90, com el PSOE de l'època minimitzava l'assassinat del nostre fill per neonazis com una simple baralla de joves. D'aquella banalització en patim avui, totes i tots, vosaltres inclosos, les seves funestes conseqüències. El ventre immund de la fera, enxampa tothom, per dir-ho en paraules de Brecht, quan no s'alça la veu a temps. Quin sentiment té omplir cada dia el discurs d'alertes sobre l'odi ultra i alhora bandejar les víctimes mortals de l'extrema dreta? Quin exactament? A aquesta falta de respecte, s'hi suma també un menyspreu indignant cap a una joventut cada cop més precària: és a dir, cap als milers de joves que arreu del país han fet seu el llegat col·lectiu de Guillem, s'han implicat activament en la lluita antifeixista, l'han fet un punt de referència des d'on aprendre a viure i lluitar per cada llibertat i l'han convertit fins i tot en una escola lliure i humanista. A elles i ells, que ens retornen el nostre fill cada dia i que van fer memòria democràtica molt abans que ningú, també les bandegeu. I per elles i ells, per aquell 'Mai més' que va néixer a les portes de Mauthausen fa 80 anys, és per qui vam decidir continuar lluitant cada dia fa 32 anys. Per a que mai més no faltés cap fill a cap casa.

No ens volem allargar massa. No val la pena. De sobte, rere un any de silenci insitucional sense rebre ni una sola comunicació, una notícia d'aquest mateix matí tot ens ho esclareix. Si el premi –i la memòria de Guillem– va néixer del carrer i va acabar a les institucions va ser per una llarga lluita col·lectiva que ha nodrit totes les esperances: en realitat, era la institució –20 anys després– qui reconeixia el carrer i no a la inversa. Però si les insitucions no estan a l'alçada de

la memòria antifeixista és molt millor que el Premi retorni a la societat, allà on va néixer. Naltres seguirem provant de ser clars i provant de ser fermes: no compteu amb nosaltres –ni en la forma ni el fons– per legitimar aquesta altra forma de silenciament. Amb la present, de la mateixa forma que se'ns va demanar autorització expressa per a que la Generalitat de Catalunya assumís el premi, us exigim i demanem avui tot el contrari: que el més aviat possible anul·leu el decret pel qual la Generalitat l'atorgava provisionalment i ens torneu immediatament la concessió del premi. La nostra ha estat una llarga travessa pel desert i les hem vist de tots els colors. No vindrà d'una més. Tot ho hem fet sempre des de baix, en xarxa i així seguirem. És per aquest motiu, que us informem que avui mateix farem una crida a totes les entitats i organismes dels Països Catalans –on la llengua és atacada i hostilitzada per igual, de Palma a Alacant i de la Catalunya Nord a l'escola catalana– per assumir col·lectivament i a autorganitzar solidàriament, des de fora de les institucions que directament el neguen o indirectament l'arraconen, el Premi Guillem Agulló d'enguany i dels anys que vindran. Fins que disposem d'institucions democràtiques on la decència comuna, el respecte, la dignitat i la memòria de les víctimes de l'extrema dreta ens aixoplugin de debò.

I com mai no defallirem, us anunciem que al vostre no oposem un sí categòric. Perquè és clar que sí que hi haurà Premi Guillem Agulló 2025. Oitant. No sou ningú per negar-lo. I és per aquest motiu que també us anunciem la data de la concessió per a l'edició 2025 que heu esborrat i a la que heu renunciat: el proper 20 de novembre.

Mai més enlloc contra ningú.

Guillem Agulló i Lázaro  
Carme Salvador i Roig  
Betlem Agulló i Salvador  
Carmina Agulló i Salvador

País Valencià, a 27 de juny de 2025